

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj

Številka: 060-10-7/2025/8
Ljubljana, 28. 5. 2025

PREDLOG

Z A P I S N I K

50. seje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, ki je bila v ponedeljek, 26. maja 2025, v sobi 212/II, Šubičeva 4, Ljubljana.

Seja se je začela ob 14. uri in se zaključila ob 15.05 uri.

Prisotni:

- predsednik: Dušan Strnad
- člani: Oton Bratuž, Dejan Crnek, Peter Dermol, Gregor Korene, Milan Ozimič, dr. Matjaž Štolfa, Matjaž Švagan, Darko Zevnik
- mag. Elena Zavadlav Ušaj (v skladu s 24. členom PoDS je nadomeščal državnega svetnika Leopolda Pogačarja)
- Saška Kiara Kumer (v skladu s 24. členom PoDS je nadomeščala državnega svetnika Oskarja Komaca).

Opravičeni: Monika Ažman, Igor Marentič, Ivan Meglič.

Vabljeni:

- Mirna Tomažin, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
- Urban Prelog, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
- mag. Hinko Šolinc, generalni direktor Direktorata za energijo, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
- Jure Trbič, državni sekretar, Ministrstvo za javno upravo
- Jure Leben, državni sekretar v Kabinetu predsednika Vlade
- Živa Matjašič, generalna direktorica Direktorata za stanovanja, Ministrstvo za solidarno prihodnost
- Sandra Martinič, Služba Vlade za obnovo po poplavah in plazovih
- Matej Voršič, Ministrstvo za naravne vire in prostor
- Tadej Marušič, Ministrstvo za javno upravo.

Sprejet dnevni red:

- 1. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o oskrbi z električno energijo (ZOEE-A) – skrajšani postopek, EPA 2029-IX (Št. 320-03-4/2025)**
- 2. Predlog zakona o spremembi Zakona o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 (ZIUOPZP-D) – skrajšani postopek, EPA 2049-IX (Št. 212-01-3/2025)**
- 3. Potrditev zapisnikov 48. in 49. seje komisije**
- 4. Razno**

Komisija je sprejela dnevni red (9 ZA, 0 PROTI).

Ad 1)

Komisija je obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o oskrbi z električno energijo (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija **podpira** predlog zakona.

S predlogom zakona se slovenska zakonodaja usklajuje z evropskim pravnim redom na področju notranjega trga z električno energijo (prenos spremenjene Direktive (EU) 2019/944 o skupnih pravilih za notranji trg z električno energijo ter Uredbe (EU) 2019/943, ki opredeljuje pogoje za delovanje elektroenergetskih sistemov). Poleg tega se uvajajo rešitve, ki izhajajo iz domačih potreb in izkušenj v zadnjih kriznih razmerah, pri čemer je upoštevan tudi odziv deležnikov v okviru javne obravnave.

Predstavniki predlagatelja zakona je v predstavitvi izpostavil več ključnih novosti, ki jih prinaša predlog zakona. Med pomembnejšimi novostmi je predvidena uvedba pravice do souporabe električne energije na podlagi pogodb med odjemalci, ki zahteva tudi vzpostavitev evidence dogovorov, za kar bo odgovoren elektrooperater. Bistvo te novosti je, da ima lastnik proizvodne naprave na OVE (predvsem sončne elektrarne) pravico prek javnega omrežja oddati oz. prenesti odvečno energijo na enega ali več drugih odjemalcev, ki so udeleženi pri souporabi energije. Souporaba se izvaja v bilančnem obračunskem intervalu - na ravni 15 minut. Pri tem se obračunske količine nanašajo le na obračun električne energije, brez poseganja v davke, dajatve in omrežnine (stroški). To pomeni, da se na račun souporabe energije lahko nižajo količine za dobavljeno električno energijo, omrežnina in druge dajatve pa se obračunajo z upoštevanjem celotne 15-minutne prevzete električne energije iz omrežja.

Med pomembnimi novimi pravicami je bila izpostavljena tudi možnost prožne priključitve na elektroenergetsko omrežje. Predlagatelj poudarja, da so številni prosilci – tako tisti, ki gradijo nove hiše, kot tisti, ki želijo priklopiti sončne elektrarne – v preteklosti prejeli zavrnitve priključitev, ker obstoječe omrežje ni zmoglo sprejeti dodatnih obremenitev. Nova zakonodaja zato predvideva, da bo omogočena delna ali fazna priključitev, npr. zdaj določeno število kilovatov, v naslednjih letih pa postopno več. Soglasja za priključitev bodo tako morala biti sestavljena na način, da bo prosilec točno vedel, koliko moči lahko priklopi, kdaj in pod kakšnimi pogoji.

Pomembno pravico za odjemalce predstavlja tudi pravica do pogodbe s fiksno ceno električne energije. Ta pravica se uvaja zaradi izkušenj z velikimi nihanjem cen na trgu. Predlog zakona določa, da imajo dobavitelji dolžnost ponuditi pogodbo z vsaj enoletno fiksno ceno, da se odjemalci zaščitijo pred tržnimi tveganji. Hkrati pa bodo morali dobavitelji pri tem uporabljati tudi strategije zavarovanja pred tveganji, da ne bi prišlo do ogroženosti njihove poslovne stabilnosti.

Kot je bila seznanjena komisija, predlog zakona predvideva tudi dodatne varovalke za zaščito odjemalcev pred odklopom v primeru neplačila. Čeprav je odklopov v Sloveniji že zdaj malo, bo postopek še bolj reguliran – z več stopnjami obveščanja in dodatnimi obveznostmi dobaviteljev, s ciljem, da se odklopi v največji možni meri preprečijo. Pojasnjeno je bilo, da bodo morali operaterji distribucijskih omrežij javno objavljati podatke o razpoložljivih zmogljivostih, kar bo potencialnim investitorjem in uporabnikom omogočilo boljše načrtovanje priključitev. Poleg tega predlog zakona nalaga obveznost omogočanja priključitve javnih in zasebnih polnilnic za električna vozila, v prihodnje pa predlog zakona predvideva tudi pripravo na dvosmerno polnjenje, kjer bi vozila lahko vračala energijo v omrežje v obdobjih, ko bi to bilo potrebno.

Predlog zakona prenaša tudi določbo evropske direktive, ki omogoča regulacijo cen električne energije v kriznih razmerah. Ta možnost bi veljala za gospodinjstva in male poslovne odjemalce, vendar šele takrat, ko bi Svet Evropske unije formalno razglasil krizne razmere na evropski ravni.

Poudarjeno je bilo, da predlog zakon dodatno ureja zasilno oskrbo, ki velja v primeru, ko dobavitelj elektrike propade. V obstoječi zakonodaji je bilo predvideno, da majhne dobavitelje v takih primerih nadomestijo večji. Nova ureditev pa predvideva tudi scenarije propada večjih dobaviteljev, z namenom zaščite vseh odjemalcev pred izgubo oskrbe. Predlog zakona vpeljuje tudi enoten izraz "uporabnik sistema", ki nadomešča dosedanjo delitev na "odjemalce" in "proizvajalce". S tem se zakonodaja prilagaja dejanskemu stanju, kjer posameznik lahko hkrati porablja in proizvaja elektriko (npr. z lastno sončno elektrarno).

S predlogom zakona se Agenciji za energijo daje splošne usmeritve glede oblikovanja omrežnine, pri čemer se po mnenju predlagatelja ne posega v njene pristojnosti. Posebna pozornost je namenjena podpori hranilnikom energije, zlasti črpalnim hidroelektrarnam in baterijskim hranilnikom. Agencija za energijo bo lahko določila delno ali popolno oprostitev plačevanja omrežnine – do 12 let za črpalne hidroelektrarne in do 5 let za baterijske hranilnike, če so ti neposredno priključeni na omrežje. Ukrep je namenjen zmanjšanju investicijske negotovosti in sledi praksam drugih držav EU.

* * *

Komisija podpira predlog zakona, saj ta predstavlja pomemben korak k večji prožnosti uporabnikov elektroenergetskega sistema, zlasti malih proizvajalcev električne energije iz obnovljivih virov. Predlog zakona prinaša rešitve, ki pomembno prispevajo k razvoju souporabe električne energije, spodbujajo aktivno vlogo uporabnikov in odgovarjajo na potrebe, ki so se izkazale v dosedanji praksi.

Komisija poudarja, da so bila pričakovanja lokalnih skupnosti glede delovanja energetske skupnosti, zlasti glede njihove energetske samostojnosti in možnosti delitve proizvedene energije znotraj občin, znatno večja od tega, kar je omogočala dosedanja ureditev. Formiranje energetske skupnosti je bilo pogosto tehnično omejeno z zahtevo po priključitvi na isti transformator, kar je močno zoževalo dejanske možnosti lokalne izmenjave energije oziroma uporabo lokalno proizvedene energije na različnih lokacijah znotraj občin. Komisija zato pozdravlja odpravo te omejitve pri souporabi in novi obliki samooskrbe. To namreč pomeni bistveno večjo prostorsko svobodo in prilagodljivost pri vzpostavljanju lokalnih energetske skupnosti.

Komisija izraža podporo uvedbi pravice do souporabe električne energije, ki proizvajalcem omogoča, da viške energije neposredno namenijo drugim fizičnim osebam, npr. družinskim članom, brez posredovanja dobaviteljev. Na vprašanje glede potrebe po formaliziranju takšnega prenosa je bilo pojasnjeno, da zadostuje enostaven dogovor, ki se priglasijo sistemskemu operaterju (npr. Elesu). Takšna ureditev je administrativno nezahtevna in prijazna do uporabnika, komisija pa ocenjuje, da bo prispevala k širši uporabi souporabe v praksi. Priporoča pa, da se v izvedbenih aktih natančno opredeli postopek prijave, vključno z obrazci in morebitnimi omejitvami.

Komisija opozarja na trenutno neurejene in neenotne prakse pri odkupu viškov energije, kjer prihaja do nepravilnih razlik, ko dobavitelji viške odkupujejo po znatno nižjih cenah (npr. 40 €/MWh), nato pa jih preprodajajo po tržnih vrednostih. Prav tako se pojavljajo netransparentne oblike prenosa, pri katerih si dobavitelji del energije zadržijo. Kot je bilo pojasnjeno komisiji, predlog zakona souporabo ureja kot neposredno delitev med uporabniki brez vmesnih posrednikov, viški, ki ostanejo neporabljeni, pa so še naprej predmet bilančne obravnave.

Pomembno odprto vprašanje predstavlja davčna obravnava t.i. "odstopa" viškov električne energije. Komisijo je zlasti zanimalo, ali obstaja nevarnost, da bi se oddaja energije obravnavala kot nedovoljena oblika trgovanja ali celo kot »trgovina na črno«. Kot je bilo pojasnjeno s strani predstavnika predlagatelja, predlog zakona davčnih vidikov ne ureja in da bo treba, če se v praksi pojavijo nejasnosti, pridobiti tolmačenje Ministrstva za finance oziroma dopolniti davčno zakonodajo. Komisija poudarja, da je to vprašanje ključno za pravno varnost malih proizvajalcev, zato predlaga uvedbo prehodnega oziroma t. i. "amnestijskega obdobja", v katerem FURS ne bi izvajal sankcij, dokler ne bodo določena jasna in enotna pravila. Potrebujemo jasno davčno in pravno obravnavo prenosa viškov elektrike, da se prepreči pravna negotovost za male proizvajalce.

Komisija opozarja tudi na uvedbo 15-minutnega obračunskega intervala, ki utegne povzročiti, da proizvedeni viški, če jih v danem trenutku nihče ne porabi, odpadejo ali so obračunani neugodno, kar ni v skladu s prvotnimi pričakovanji vlagateljev v fotovoltaike. V zvezi s tem je bilo pojasnjeno, da ta interval izhaja iz evropske zakonodaje, ki predvideva porabo v okviru bilančnega obdobja, ki je v Sloveniji 15 minut, pri čemer se ta interval lahko v prihodnosti še skrajša, vendar ga ni dovoljeno podaljševati. Komisija priporoča, da se v vmesnem času zagotovi informiranje in svetovanje uporabnikom.

Komisija izraža zaskrbljenost zaradi porasta požarov na napravah za proizvodnjo sončne energije in se ob tem sprašuje, ali je požarna varnost teh naprav ogrožena zaradi neustrezno izvedenega nadzora, nestrokovne montaže ali slabe kakovosti opreme. Na vprašanje, ali se izvaja nadzor nad sončnimi elektrarnami, je bilo pojasnjeno, da to področje urejajo podzakonski akti, ki določajo obvezne elektromeritve na vsakih osem let ter uporabo termografskih analiz za zaznavanje nevarnosti, pri čemer je za izvajanje nadzora odgovoren lastnik objekta. Komisija ugotavlja, da se v praksi ti ukrepi ne izvajajo, zato predlaga, da se sistematično ozavešča lastnike objektov o njihovih obveznostih, okrepi inšpekcijski nadzor nad kakovostjo montaže in opreme ter spodbuja izvajanje preventivnih varnostnih pregledov.

Komisija opozarja, da so številni vlagali v sončne elektrarne na podlagi vladnih spodbud in pričakovanj o podpori zeleni preobrazbi. Mnogi med njimi so danes razočarani, saj se pogoji spreminjajo, opušča sistem neto meritev, nadomestila za viške pa so nizka. Komisija poudarja, da je za ohranitev zaupanja in spodbujanje prihodnjih investicij v energetske preobrazbe nujno vzpostaviti stabilno, predvidljivo in pravično okolje, ki uporabnikom zagotavlja zanesljive pogoje in zaščito pred retroaktivnimi spremembami pogojev.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Oton Bratuž.

* * *

Komisija je podprla predlog zakona (11 ZA, 0 PROTI).

Ad 2)

Komisija je obravnavala Predlog zakona o spremembi Zakona o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija **podpira** predlog zakona.

Trenutno veljavni Zakon o interventnih ukrepih za odpravo posledic plazov in poplav v letu 2023 vključuje več ukrepov, namenjenih reševanju stanovanjskih stisk oseb, ki so bile v

naravni nesreči prizadete. Gre zlasti za tri ukrepe: dodelitev neprofitnih stanovanj, subvencijo tržne najemnine in nadomestilo za stroške bivanja v drugi stanovanjski enoti. Kot je pojasnil predstavnik predlagatelja, se ugotavlja, da je bil prav zadnji ukrep najbolj množično uporabljen glede na različne življenjske okoliščine upravičencev.

Nadomestilo se trenutno dodeli za obdobje enega leta z možnostjo podaljšanja še za dodatno leto. V praksi pa se je izkazalo, da so nekatere občine to pomoč odobrile za krajša obdobja (npr. tri ali šest mesecev), kar po trenutni zakonodaji pomeni, da po izteku enkratnega podaljšanja dodatna podaljšanja niso več mogoča - niti do skupnega trajanja dveh let, ki je sicer zakonski maksimum.

Na podlagi izkušenj z izvajanjem zakona ter ob zavedanju, da so postopki obnove objektov in gradnje nadomestitvenih objektov pogosto dolgotrajni, se predlaga sprememba zakona na način, da se omogoči podaljšanje trajanje prejemanja nadomestila za stroške bivanja v drugi stanovanjski enoti s sedanjih največ dveh let na največ tri leta ter uvede možnost večkratnega podaljšanja, ne le enkratnega kot do zdaj. Po mnenju predlagatelja gre za sorazmeren in življenjsko prilagojen ukrep, saj podatki kažejo, da se potrebe po nadomestilu ne zmanjšujejo bistveno. Decembra 2023 je bilo prejemnikov nadomestila 40, maja 2024 nekaj več kot 70, oktobra 2024 67, maja 2025 pa 52. Ukrep torej še naprej opravlja svojo vlogo v času, ko se rešitve za trajno bivanje še vzpostavljajo.

Kot je pojasnil predstavnik predlagatelja zakona, so finančne posledice predloga ocenjene kot relativno nizke – okvirno 150.000 evrov za leto 2025 in enak znesek za leto 2026 v primeru podaljšanja trajanja prejemanja nadomestila. Predstavnik predlagatelja je tudi izpostavil, da Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora na predlog zakona ni imela pripomb.

* * *

Komisija podpira predlog zakona in ocenjuje, da predlagano podaljšanje pravice do nadomestila za stroške bivanja v drugi stanovanjski enoti z dveh na skupno tri leta predstavlja nujno in upravičeno prilagoditev obstoječega ukrepa, ki ustreza dejanskim potrebam prizadetih prebivalcev. Ob tem ugotavlja, da se številni posamezniki še vedno nahajajo v negotovem stanovanjskem položaju, saj zaradi dolgotrajnosti postopkov še niso mogli obnoviti svojih domov ali zgraditi nadomestitvenih bivališč, kar bi brez zakonodajne spremembe lahko vodilo v dodatno socialno stisko.

Komisija poudarja, da sprememba zakona pomembno prispeva k zagotavljanju kontinuirane in pravične podpore tistim, ki pomoč še naprej nujno potrebujejo, ter se strinja s predlagateljem, da so predvidene finančne posledice ukrepa razmeroma nizke.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Oton Bratuž.

* * *

Komisija je podprla predloga zakona (11 ZA, 0 PROTI).

Ad 3)

Komisija je potrdila zapisnika 48. in 49. seje komisije (11 ZA, 0 PROTI).

Ad 4)

V okviru te točke ni bilo razprave.

Sekretarka
Meta Štembal

Predsednik
Dušan Strnad